

WPROWADZENIE

Główne idee Archidiecezjalnego Programu Duszpasterskiego na rok 2007/2008

Od kilku już lat *Program duszpasterski* w Archidiecezji Poznańskiej przyjmuje w punkcie wyjścia stałe założenia. Są to: ***wszecbstronny rozwój człowieka, wspólnoty ludzkiej, kultury i wiary***. Na każdym etapie naszej pracy duszpasterskiej, zarówno dotyczącym człowieka, wspólnoty, kultury oraz wiary, próbowaliśmy dotąd formułować nasze propozycje w czterech płaszczyznach – *mistyki, koinonii, martyrii* oraz *diakonii*. Na podstawie analizy dotychczasowych doświadczeń, postanowiliśmy jednak dokonać w tym względzie pewnej korekty. Nawiązując do tradycji pierwszych wieków, przyjmowane w punkcie wyjścia cztery stałe założenia, będziemy odtąd ujmować w perspektywie – *martyrii, liturgii* oraz *diakonii*.

Teologiczna refleksja winna się opierać na rozumieniu duszpasterstwa jako urzeczywistniania – przez Jezusa Chrystusa w Duchu Świętym – wspólnoty uobecniającej Boga i będącej znakiem zjednoczenia ludzi z Bogiem (Kościoła). Ta *Koinonia en Christo* jest owocem realizacji trzech podstawowych funkcji Kościoła, które – nawiązując do tradycji kościelnej – określa się najczęściej jako *martyria, liturgia* i *diakonia*. Kiedy żyjemy *martyrią* (świadcstwo o słowie), *liturgią* (słowo i sakrament) i *diakonią* (posługa wobec potrzebujących i zarazem wspólnoty), ze zdumieniem odkrywamy, że oto jesteśmy wspólnotą (*communio*).

Podkreślić należy, że wspomniana wspólnota rodzi się wtedy, kiedy w jej ramach aktualizowane są wszystkie trzy podstawowe funkcje. Pominięcie w działalności duszpasterskiej którejkolwiek z nich lub koncentracja wyłącznie na jednej, nie doprowadzi do zamierzonego celu. Wylączna koncentracja na *martyrii*, rodzi niebezpieczeństwo ideologizacji wiary. Z kolei ograniczenie aktywności tylko do liturgii, grozi utożsamieniem całego wymiaru *mistyki* – jak niekiedy funkcję tę nazywa pewna grupa pastoralistów – z „pobożnym” teatrem, który karmi jedynie ludzkie nastroje, poprawia dobre samopoczucie ludzi zmęczonych hałasem dzisiejszego świata i zamienia się w miejsce zbiorowej psychoterapii. W końcu ograniczenie duszpasterstwa przede wszystkim do *diakonii*, może sprawić, że Kościół będzie postrzegany co dopiero jako szacowna organizacja charytatywna.

Przed wspomnianymi niebezpieczeństwami chroni jedynie łączna realizacja wszystkich trzech funkcji, z których kolejna zabezpiecza pozostałe przed wypaczeniami.

Założenia te należy uwzględnić w realizacji *Archidiecezjalnego Programu Duszpasterskiego* w związku z rozpoczynającym się od Adwentu nowym rokiem pracy duszpasterskiej. Przypomnienie tych założeń, to również zachęta, aby podsumować razem ze współpracownikami kończący się rok duszpasterski. Przy tej okazji nie powinno zabraknąć pytania o to, w jakim stopniu powołane do życia Parafialne Rady Duszpasterskie uczestniczyły w wypracowywaniu szczegółów realizacji *Programu duszpasterskiego* na terenie własnej parafii.

W nowym roku duszpasterskim będziemy kontynuować nakreśloną przez Komisję Duszpasterstwa Ogólnego Konferencji Episkopatu Polski na lata 2006-2010 drogę, zawartą w myśli przewodniej: **Kościół niosący Ewangelię nadziei**. Będzie to już trzeci rok realizacji tego wyzwania, tym razem w świetle hasła: **Bądźmy uczniami Chrystusa**. Do końca tego pięcioletniego planu pozostaną jeszcze dwa tematy: *Otoczmy troską życie* – 2008/2009 oraz: *Bądźmy świadkami Miłości* – 2009/2010.

Tegoroczny temat pracy duszpasterskiej ma być logiczną konsekwencją tematu realizowanego w roku minionym. Skoro podejmujemy wysiłek, by przyjrzeć się naszym powołaniom, to rozpoznawszy i przyjąwszy je z wdzięcznością od Boga, musimy iść dalej. Człowiek, który ma świadomość umiłowania, wybrania i powołania przez Boga, powinien stawać się uczniem Chrystusa.

Program duszpasterski oparty został na dwóch fragmentach z Pisma Świętego. Najpierw nawiązuje do Ewangelii wg św. Łukasza: *Jeśli kto chce iść za Mną, niech się zaprze samego siebie, niech co dnia bierze krzyż swój i niech mnie naśladuje! Bo kto chce zachować swoje życie, straci je, a kto straci swe życie z mego powodu, ten je zachowa* (Łk 9, 23-24). Odwołuje się też do Ewangelii wg św. Mateusza: *Idźcie więc i czyńcie uczniów wśród wszystkich narodów* (Mt 28, 19a – przekład ekumeniczny).

W realizacji *Programu* pragniemy też szukać inspiracji, które zawarte zostały w adhortacji apostołskiej Jana Pawła II *Ecclesia in Europa*, ponieważ taki był zamysł tych, którzy zaproponowali ten pięcioletni projekt. Wybieramy zatem dwa fragmenty. Pierwszy fragment pochodzi z punktu 22: *Jezus obecny jest w świecie (...) szczególnie w snych uczniach, którzy – wierni podwójnemu przykazaniu miłości – oddają część Bogu w Duchu i prawdzie (por. J 4, 24) oraz życiem dają świadectwo braterskiej miłości, która wyróżnia ich jako naśladowców Chrystusa (por. Mt 25, 31-46; J 13, 35; 15, 1-17) (EiE 22)*.

Drugi cytat pochodzi zaś z punktu 50 adhortacji *Ecclesia in Europa*: „*Dzisiejsza sytuacja kulturowa i religijna Europy wymaga obecności katolików dojrzałych w wierze i wspólnot chrześcijańskich misyjnych, które będą dawały świadectwo miłości Boga do wszystkich ludzi*”. *Głoszenie Ewangelii nadziei ma zatem pobudzać do przechodzenia od wiary podtrzymywanej społeczną tradycją, choć jest ona godna szacunku, do wiary bardziej osobistej i dojrzałej, oświeconej i płynącej z przekonania. Chrześcijanie są zatem „wezвани do takiej wiary, która pozwoliłaby im krytycznie konfrontować się ze współczesną kulturą i oprzeć się jej pokusom; skutecznie oddziaływać na środowiska kulturalne, gospodarcze, społeczne i polityczne; ukazywać, że komunია między członkami Kościoła katolickiego i z innymi chrześcijanami jest silniejsza od wszelkich więzi etnicznych; z radością przekazywać wiarę nowym pokoleniom; budować kulturę chrześcijańską, zdolną ewangelizować najszerzej pojętą kulturę, w której żyjemy*” (EiE 50).

Ciągle aktualne pozostają główne cele duszpasterskie naszego lokalnego Programu duszpasterskiego:

- Przepowiadanie Jezusa Chrystusa jako źródła wiary dla współczesnego człowieka;
- Odkrywanie liturgii Kościoła jako miejsca nadziei;
- Wzrastanie w posłudze miłości.

Cele szczegółowe:

- Odkrywanie znaczenia i mocy konsekracyjnej słowa Bożego w procesie stawania się uczniem Chrystusa;
- Kształtowanie duchowości biblijnej wiernych;
- Zrozumienie potrzeby tworzenia różnych grup biblijnych, które stałyby się przestrzenią wzrastania w uczniostwie;
- Wykorzystanie Stowarzyszenia *Dzieło Biblijne im. Jana Pawła II*, a zwłaszcza przygotowywanych przez nie pomocy duszpasterskich do pracy biblijnej w parafiach;
- Radosne przekazywanie wiary nowym pokoleniom oraz budowanie kultury chrześcijańskiej, zdolnej ewangelizować najszerzej pojętą kulturę, w której żyjemy (por. EiE 50)
- Odkrywanie radości bycia uczniem Chrystusa;
- Uświadomienie kapłanom wyraźnej potrzeby zmiany mentalności duszpasterskiej: z tych, którzy wyłącznie obsługują wiernych winni stawać się formatorami uczniów;
- Kształtowanie umiejętności współpracy pomiędzy duszpasterzami;
- Kształtowanie umiejętności współpracy między duszpasterzami a wiernymi świeckimi;

- Kształtowanie umiejętności współpracy z osobami konsekrowanymi;
- Kształtowanie u wiernych i duszpasterzy postawy otwarcia na potrzeby innych ludzi oraz gotowości udzielenia im pomocy, koniecznej do godnego życia;
- Dostrzeganie i wykorzystanie potencjału tkwiącego w ruchach i stowarzyszeniach katolickich;
- Formowanie wiernych, by tworzyli wspólnoty owocujące misyjnością i świadectwem miłości;
- Formowanie wiernych do czytelnego świadectwa miłości bliźniego w swoim środowisku lokalnym (wioska, gmina, miasto, dzielnica miasta, powiat itp.);
- Dowartościowanie w teorii i praktyce funkcji diakonii chrześcijańskiej, gdyż przez wielu duszpasterzy wciąż nie jest uznawana za funkcję podstawową Kościoła równoprawną z liturgią i przepowiadaniem słowa Bożego;
- Zachęta do większej aktywności wiernych w różnych obszarach życia społecznego w celu budowania cywilizacji miłości i solidarności społecznej;
- Otoczenie szczególną troską duszpasterską środowiska nauczycieli i wychowawców;
- Otoczenie troską duszpasterską licznych dziś emigrantów i ich rodzin.

W związku z tym, że tegoroczny *Program duszpasterski* m.in. opiera się na pochodzącym z Ewangelii zdaniu: *Jeśli kto chce iść za Mną, niech się zaprze samego siebie, niech co dnia bierze krzyż swój i niech mnie naśladuje! Bo kto chce zachować swoje życie, straci je, a kto straci swe życie z mego powodu, ten je zachowa* (Łk 9, 23-24), pośród licznych propozycji pojawi się w nim sugestia upowszechnienia tzw. *krzyża ręcznego*. Mowa o tym będzie w szczególny sposób w okresie Wielkiego Postu. Warto jednak sprawę tę podjąć już od Adwentu, podkreślając równocześnie, że nie jest to wyłącznie propozycja skierowana dla osób chorych i cierpiących, ale do wszystkich wiernych.

W realizacji szczegółowych zadań proponujemy zachowanie przyjętego schematu, opartego na podstawowych okresach liturgicznych i czterech obszarach działania, które koncentrują się wokół rozwoju człowieka, rozwoju wspólnoty, rozwoju kultury oraz rozwoju wiary. Tak więc:

CZŁOWIEK (Adwent i Boże Narodzenie):

Być uczniem Chrystusa w rodzinie

WSPÓNOTA (Wielki Post):

Być uczniem Chrystusa w doświadczeniu krzyża

WIARA (Okres Paschalny):

Być uczniem Chrystusa w radości Zmartwychwstania

KULTURA (Okres zwykły):

Być uczniem Chrystusa w pracy zawodowej i w życiu społecznym